

SORUMLULUK AHLAKI

Alev ALATLI

Yazar

•••

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (*Rekabet Kurumu Başkanı*)- Efendim, ben Pazartesi günü, Nevşehir’deydim; 13’üncü Pazarlama Kongresi münasebetiyle üniversitenin düzenlediği bir oturumda yöneticilik görevim vardı. Oraya varmışken meşhur Mustafapaşa’yı görmeden edemezdim. Ürgüp’e takriben 10 dakika mesafede bir Mustafapaşa var ve en kısa zaman içinde orayı görün diye acizane tavsiye etmek isterim. Orada; bir yüz yıl öncesinin sosyal hayatı, küçük bir meydanı, evleri, mimarisi, zannederim bir de medresesi ve gayrimüslimlerin, -zannederim bir zamanlar öne çıkan binalar onların varlığı hisediliyor- Orada bir Meslek Yüksekokulu var. Bu Meslek Yüksekokulunun, tabiri caizse, banisi, bu ifade uygun mu bilmiyorum, aramızda.

Evet, okulu ihdas edenlerin başında Alev Hanım geliyor. Orijinal bir model. Klasik bir şekilde, para toplanarak bir vakıf kurulması, sonra da bir Meslek Yüksekokulu açılması için devletten müsaade alınmış gibi gözüküyor, çünkü biraz daha farklı. Her türlü imkân değerlendirilerek, her türlü şahsi çevre imkânı harekete geçirilerek sonuç almaya odaklı bir çaba sergilenmiş ve orada bu çaba somutlaşmış.

Alev ALATLI- 6-7 binamız var, en büyüğü o medrese.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Baktım kapıların üzerinde küçük küçük bölüm isimleri var. Bilgisayarlar falan da gözüküyor. Tarihi bir yer. “Bir kısmı da karşıda” dediler. Genel Sekreter Beyefendi anlattı. Alev Hanıma telefon açtım, ben şu anda Mustafapaşa’dayım, bu cüretkâr projeyi saygıyla selamlıyorum dedim. Tırnak içinde “cüretkâr” kelimesini kullandım.

Alev ALATLI- Haklıydınız. Bizimki cahil cüretiydi.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- O da dedi ki, “evet, haklısınız, cüretkâr.”

Alev ALATLI- Doğru.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Dedim ki, ne zaman geliyorsunuz? “Tabii, Perşembe günü size geleceğim” dedi. Peki, gelmişken sohbet de edersiniz dedim. “Niye etmeyeyim” dedi. Her şey çok hızlı gelişti. Geçen yıl Mayıs-Haziran’da birkaç hamle yapmış, fakat yoğun işleri dolayısıyla sonuç

alamamıştık. Bu defada, emrivaki gibi organizasyon yaptık. Mesaj sizlere dün veya evvelki gün ulaştı. Sohbet olsun, başlık ne olsun dedim. “Ne olursa olsun, ismini siz koyun” dedi. Efendim, çok zor bir karar dedim. Ondan sonra, okuduğum kitaplardan hareketle aklıma mesela “Türk Solu”, “Türk Sağı”, “Tarih ve Biz”, “Gelecek Senaryolarımız”, “Batı Emperyalizmi”, “Sovyetler”... gibi başlıklar geldi. Kusura bakmayın, hoşgörünüze sığınarak anlatıyorum bunları.

Alev ALATLI- Aman efendim, ne demek?

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- “Hayat ve Hakikat”, “Bilim Felsefesi”, “İstatistiğin Toplumsal Hayatımızdaki Yeri”, “Toplum ve Kadınlar”, “Kadın ve Hayat” ya da “Hayat ve Hakikat” gibi biraz daha derin başlıklar aklıma geldi ama hiçbirisine, -Hakan da vardı, onunla da paylaştım- cesaret edemedim. Bir ara Nurettin Topçu’yu hatırladım. Nurettin Topçu’nun bir “İsyan Ahlâkı” vardı. Doktora tezi olduğunu biliyorum. İsyan ahlâkı olursa “sorumluluk ahlâkı” da olur dedim. Pat diye oldu. Ama ondan sonra düşündüm; kelimelerin bu kadar peşinden giden, kelimeleri bu kadar dert eden, kelime israfına itiraz eden, Türkiye’de aydınları yerden yere vuran, Türk aydınının kafasını teşrih eden bir insana karşı nasıl “sorumluluk ahlâkı” emrivakisi yapabilirim diye bir kaygıya kapıldım, çünkü “sorumluluk” zor bir alan, “ahlâk” dersiniz, okyanus gibi bir alan. Az önce yukarıda merak edip, böyle bir başlık nasıl dedim, “niye olmasın” dedi. Ben şimdi biraz daha rahatım. Bu başlığı emrivaki olarak kullandığım için tekrar kendisinin hoşgörüsüne sığınıyorum.

Alev ALATLI- Estağfurullah Hocam. Mahcup ediyorsunuz!

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Kendilerini burada görmekten çok memnunuz. Sizler adına ben tekrar teşekkürlerimi, saygılarımı sunuyorum.

Alev ALATLI- Estağfurullah.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Bu sohbetin çok iyi olacağına inanıyorum. Sizlere de tekrar saygılar, sevgiler.

Nur Seda KÖKTÜRK (Rekabet Kurumu Uzman Yardımcısı)- Öncelikle Kurumumuz adına size hoş geldiniz diyoruz. Bu yoğun gündeminiz arasında bize vakit ayırdınız, çok teşekkür ederiz.

Alev ALATLI- Estağfurullah. Siz buraya toplandığınız için mahcubum. Umarım, dağ fare doğurmaz.

Oturum Başkanı- Sözü size bırakmadan önce özgeçmişinizi kısaca okumak istiyorum, paylaşmak istiyorum.

Alev ALATLI- Lütfen.

Oturum Başkanı- 1944 İzmir doğumlu olan Alev Alatlı, Liseyi Tokyo Japonya’da okudu. Ekonomi ve İstatistik lisansını ODTÜ, Ekonomi ve Ekonometri Yüksek lisansını “Fulbright” bursuyla gittiği ABD Vanderbilt Üniversitesinden aldı. Daha sonra felsefe öğrenimine başlayan Alatlı, doktora çalışmalarını New Hampshire Dartmouth College’de sürdürdü. İlahiyat, düşünce ve medeniyet tarihi üzerinde yoğunlaştı. 1974’te Türkiye’ye dönen Alatlı, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinde Öğrenim Görevlisi, Devlet Planlama Teşkilatında Kıdemli Ekonomist olarak çalıştı. California Üniversitesiyle ortak psiko-dilbilim çalışmaları yürüttü. İsimlerini tek tek saymanın, bizlere ayırdığı değerli zamanından çalmak anlamına geleceği pek çok eseri Türk edebiyatına kazandıran Alatlı, bugünkü Perşembe Konferansında, “Sorumluluk Ahlâkı” konusundaki görüşlerini bizlerle paylaşacak.

Alev ALATLI- Usulü biraz bozsam olur mu? Olur, değil mi? Arada soru almayı tercih ederim. Birlikte olduğumuz zamanı benim konuştuğum sizin dinlediğiniz resmi bir konferansa çevirmeyelim isterim. Anlaşılmayan bir şey söylediğimde lütfen sorun, ertelemeyelim.

Şu kısa sunuımdan da anlaşıldığı gibi, her telden çalan bir özgeçmiştir benimkisi. Eklemek istediğim bir iki nokta var. Ben Rumeli Türklerindenim. Kosova, Prizren. Ailem, göçmen ve asker ailesi. Anlaşılan, Balkan’lara ilk gidenlerdeniz. İstanbul’un fethinden önce, 1300’lerin sonralarına doğru bir tarihte. Dönüşümüz, Balkan Savaşlarından sonra. Uçbeyi dedemi eşkiya dağa kaldırıyor. İğfal ediyorlar. Sabaha karşı evine geliyor. Abdest alıyor, önce atını, sonra da kendisini vuruyor, ihtihar ediyor. Böyle acılı bir geçmiş. Geride dört çocuk ve karnı burnunda kadın. İstanbul’a doğru yollara düşüyorlar. Yolda doğanlar ölenler derken, zarzor yetişiyorlar. Babam 1916, Sarıyer doğumluydu. Oğlan çocuğudur, başına bir şey gelmesin diye buldukları ilk askeri okula veriyorlar. Kâzım Karabekir’in Doğu’dan yetim çocukları toplayıp getirdiği zamanlar. Maltepe’de bir askeri ilkokul. Babamın sınıfının mezuniyetiyle birlikte lağv oluyor. Sonra Kuleli, Harbiye derken babam askerlikten başka kariyer bilmedi. Asker çocuğu olmanın büyük yararını gördüm. Çeşitli okullarda okudum, mesela Erzurum’da, meselâ Karaköse’de. Karaköse’deki tuvaleti olmayan bir ilkokuldu. Öğrenciler sırayla her sabah kendi tezekliğimizden bir tane tezek alıp yakmak için okula götürüyorduk. Buna karşın, Erzurum’daki öğretmenim müthişti. Allah selamet versin, hâlâ yaşıyor, Erzurum’a her gittiğimde elini öpüyorum. İnanılmaz bir kadın, Dadaş. Bize “aktif metot” diye bir eğitim yöntemi uyguladı. Sınıfta gruplara ayrıldık, konuları kendimiz öğrenip diğer arkadaşlara anlatmak sorumluluğunu yükledik. Okulda bir de kütüphanemiz vardı, öğlenden sonra üçte paydos olur ama biz en az beşe kadar okulda kalır, çalışırdık. Geriye baktığım zaman, ne kadar talihli olduğumu görüyorum. Evinde mum bile olmayan, sokak direğinin altında ders çalışmak

zorunda olan arkadaşlarım da oldu, valinin, paşanın kızı gibi tırnak içinde “lüks” yaşayan arkadaşlarım da. Bunlar, paha biçilmez deneyimlerdi.

Okuyan bir babam vardı ki, bu en büyük şanslarımdan bir tanesidir. Keza annem, sürekli okurdu. Ahırdan bozma kerpiç evimiz bahar yağmurlarından dolayı başımıza yıkıldı ve annemin dikiş makinesi altında kaldı. Bu da çok önemliydi, çünkü annem o arada dikiş de diyordu. Gündüz bankada çalışıyordu (22 yıl kadar çalıştı), gece de dikiş dikti, çünkü asker ailesiydik. Para yetmiyordu. Kalemim bittiği zaman ya da silgimi kaybettiğim zaman çok üzülürdüm, çünkü onlarda para olmadığını bilirdim.

Dediğim gibi, buradan geriye baktığımda yoksulluk ne denli önemli olduğunu görüyorum. Yine de eve her zaman bir kitap gelirdi. Babam soruya cevap vermekten, anlatmaktan üşenmeyen birisiydi. Çok ciddi, sert bir adamdı. Onun katılığı sonraları hayatımda bir dizi ciddi olumsuzluğa neden oldu ama başka fasıl. Daha çelebi birisi olaydı, hayat kolaylaşabilirdi ama olmadı. Erzurum’dan Ankara’ya tayin olduk. Namık Kemal Ortaokuluna geldim. Bu da başka bir şansım. Mesela, Türkçeyi Pınar Kür’ün annesi İsmet Kür’den öğrendim. O Hanım müthiş bir Türkçeciye. Dilbilgisini ondan öğrendim. Matematiğe Rauf İnan geliyordu. Rauf İnan, Köy Enstitüsü çıkışlı, müthiş bir öğretmendi. O neslin son temsilcileriydi bu insanlar.

Bu arada da babam boş durmadı; Düşünün, 39 yaşında, Karaköse’de İngilizce öğrenmeye niyet etti. CD’siz, kasetlessiz, kitaptan. Ve tuvalet dahil, bulabildiği her yerde. Ateşemiliter sınavına girdi, kazandı, Tokyo’ya atandı. Orada bir Japon kolejine gitmek durumu oldu. Tabii, İngilizcem hak getireydi. Gece gündüz İngilizce öğrenmeye başladım, nasıl becerdiysem artık, okula kabul edildim. Bu noktada Namık Kemal Ortaokulunun verdiği eğitimin kalitesi tescillendi. Sınava girdim, Japonya gibi yerde matematikten, fizikten, kimyadan muaf tutuldum. Düşünün, ortaokul mezunusunuz ve adamların lise derslerinden muaf olabiliyorsunuz. Bana kala kala, Japon tarihi, Uzak Doğu tarihi, Amerikan edebiyatı gibi dersler kaldı. Bunlar da çok zorladı, çünkü İngilizce bilmiyordum. Elimde bir tek “Redhouse” var. Nuhu nebiden kalma, yetersiz. sınıfta düşüp bayıldığımı hatırlıyorum. Yine de canımı dişime taktım, diploma almayı becerdim. Aksi taktirde, geri döndüğümde iki-üç sene kaybedecektim. Oysa, ODTÜ yeni açılmıştı, Japon-Amerikan diplomasını kabul ediyordu. Döndük, ve ODTÜ’ye kabul edildim: ekonomi-istatistik.

Şimdi, tahmin edeceğiniz gibi Japonya deneyimi hayatıma şekil veren süreçlerden birisi oldu. Bugünün Japonyası değildi tabii. Amerikalılar henüz çekilmemişlerdi. Şehrin göbeğinde askeri garnizonlar, siteler vardı. Eski İstanbul gibi küçük tahta evler, sokakların iki yanından açıkta akan lağım. Bir anı: 1959-1960’ta annem bugün de kullandıklarımız gibi üstü dört göz ocak, bir

gaz fırını aldı. Fırını sisteme bağlamak üzere Japon usta çağrıldı. Adam, ocağı bağlamadan önce resimlerini çekmek için izin istedi. geldi. İnanmayacaksınız, bütün o gaz fırını açıldı, parça parça resmini çektiler; benim bıraktığım Japonya bu. Fırının markası “Westinghouse” idi.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Fırını Japonya’dan almadınız.

Alev ALATLI- Hayır. Babam aynı zamanda Birleşmiş Milletlerde görevliydi; dolayısıyla bizim PX hakkımız vardı. PX, Amerikalıların ordu pazarı. 1960’lardan bahsediyorum, yani doksan beş bin yıl önceyi söylemiyorum. PX’ler hayat kurtarırlardı, çünkü mesela Tokyo’da et yoktu. Siz bakmayın günümüz Kobe steak’lerine, Japonlar et yemezlerdi. Kasaplar sosyal kastın en altında yer alır, parya muamelesi görürlerdi.

“Romancı hamuru” diye bir şey var hakikaten. İlgisiz şeylere duyulan merak gibi ortaya çıkıyor. Farkına varıyorsunuz, gözlemliyorsunuz, insanların beden dilini okuyorsunuz. Fitri bir meleke gibi. O Japon usta benim hiç aklımdan çıkmadı. Parçaları ayırırkenki, fotoğraf çekerkenki, tekrar birleştirirkenki ciddiyeti, dikkati, özeni. O günden sonra adamların, deyiş yerindeyse, peşlerinden ayrılmadım. Tabii, ne yaptıklarını insan seneler sonra yerine oturtuyor. Gördüm ki, benim orada yaşadığım yıllar Japonya’nın üretim atağına kalktığı yıllardır. Biliyorsunuz, Japonya, bir küçük Ada ve batıyor. Yeri gelmişken, bir komplo teorisine göre Prens Mikasa’nın bizimle ilgilenmesinin nedeni, Japonya’nın batacak olması. Adamlar, “Türkler bize yakın, Türkiye üzerinden Avrupa’yla nasıl ilişki kurarız” düşüncesindeymişler. Öyle derler. Prens’in parmağına Türk bayrağı boyaması bundanmış. Laf ola, beri gele bir söylenti. Ama bir ülke düşünün ki, ha bire sallanıyor. Buğday ekecek yeri yok. Petrol, maden, diğer hammaddeler hak getire. Ne bir gram altın, ne de bir gram gümüş. Buna karşın, müthiş bir kalkınma, refah! Japon mucizesi beni büyüledi doğrusu. Tümünüyle ithal hammadde üzerine kurulan endüstri, ihracat beni büyüledi doğrusu. Ne yaptılar, nasıl yaptılar derken, “innovation” denilen olguya aydım. İnovasyon, geçerli parametreleri doğrudan sorgulayan bir faaliyet. “Öyle olmazsa, böyle olur!” gibi bir faaliyet. Olumsuzluklarla sakat olmaksızın, olumlulukları harekete geçirmek, hedefe kilitlenmek. Az önce Nurettin Hocamın, -sağ olsun- bahsettiği Okulun kurulmasını mümkün kılan faaliyet formatı.

Şöyle açayım: Türk eğitim sisteminin bir tarafından çok rahatsızım, birşeyler yapmak gereğine inanıyorum. Anahtar tümleç: “birşeyler yapmak gereği,” sorulacak soru, “üstüne vazife mi?” Nurettin Hocamın irdelememi istediği “sorumluluk ahlâkı” da burada kendisini gösteriyor. Evet, ben kendimi Türk eğitim sistemi için birşeyler yapmaktan sorumlu tutuyorum. Bu duygunun arkaplanında kendi okul tecrübemin yattığını görüyorum. Size özgeçmişimi

nakletmemin nedeni de bu. Eğer ben bu kadar sıradan bir eğitimden geçtiğim halde başarılı olabilmişsem, herkes olur diye düşünüyorum. Şu şerhle ki, şanslı olduğum durumları iyi tahlil etmem gerek. İnsanlar başarılarından öğrenmelidirler, başarısızlıklarından değil diye düşünüyorum. Başarıyı getiren faktörler doğru sıralandırılmalıdırlar ki, tekrar edilebilsinler. Tabii, işin bir de toprak kaybetmiş, vatan kaybetmiş bir göçmen ailesinden gelmekle ilgisi var. Türkiye, bizim son durağımız. Bir daha asla Osmanlının düştüğü duruma düşmeyeceğiz gibi bir haykırışınız varsa, gereğini yerine getirmekle yükümlüsünüz. Benim özelimde çağı doğru okuyabilen, çağı göğüsleyebilen eğitim yaşayakalmaklığımızın en önemli unsuru.

Bunu söyledikten sonra, eğitim sisteminin nesinden rahatsızım? Bir kere, eklektik. Şuradan bir konu, buradan bir bilgi derken, insicamsız. Dağınık. Aynı zamanda malumatfuruş, ama bir sonuca götüren tarzda değil. Bilgileniyorsunuz ama dağarcığınızı nasıl, neyi üretmek, çözmek için kullanacağınızı bilemiyorsunuz. Arjantin pullarının etrafındaki delik sayısı 27'dir, mesela, Çinlilerininki 38'dir; tamam, bu bir bilgi ama neye iyi gelir? Hangi yaraya melhem olur? Sıkıntı burada. Bilginin toparlanması, yönlendirilmesi gerekir. Malumattan ileri geçmeyen bilgi, sorumluluk duygusunu da törpüler. Neden ve niçin sorumlu olduğunuzu anlayamaz olursunuz. Nitekim, yurtdışında okurken de en büyük sıkıntım, öğrendiklerimle hedeflediklerim arasında bağlantı kuramamaktı. Okuduğum ekonometri ile Konya ovasının verimsizliği arasında bağlantı kuramaz olmuştum. Öyle ki, bir süre sonra herhalde bende bir yanlışlık var diye felsefe okumaya durdum. Herkes benim kadar şanslı değil tabii. Şimdi bakıyorsunuz eklektik eğitim sisteminin mezun ettiği gençler neyi bilip neyi bilmediklerinden asla emin olamıyorlar. Elinde diploma, dizi titriyor yavrucağın.

Bu emin olamamak durumunun neredeyse ulusal sorun hâline geldiğini gözlemliyorum. Öğrenilmiş çaresizlik diye birşey var; güvensizlikle birleşiyor. Bugün buraya Bilkent'ten geldim. Bilkent pırıl pırıl, ve çocukların dizi titriyor, gelecekte korkuyorlar. Memleketin hâli nasıl? Korkular geri dönüyor; irtica, mürteci, şuydu buydu. Başat kaygıları onu mu kaybediyoruz bunu mu kaybediyoruz... Bakıyorsunuz, çocuk fizik okuyor. İş, "oğlum senin başka işin yok mu"ya geliyor. Hasılı, kendi adıma gençlere güven vermek, şu "defeatist" derler, kaybetmeye dönük, atmosfere son vermek, öğrenilmiş çaresizlikten kurtulmak fizik, matematik öğretmekten belki de daha önemli diye bir sonucuna vardım. Ömür planlaması, kariyer hedefi gibi kavramların yerleşmesi gerektiği düşünür oldum.

Kapadokya'da kurduğumuz meslek yüksekokulunda bambaşka bir atmosfer yaratmak istedik. İlk kararımız ÖSYM istatistiğini Allah kelâmı gibi

kabul etmemekti. Hiçbir sınavın öğrencinin potansiyelini yüzde yüz yansıtamayacağı olgusunu baştan kabullendik. İkinci aşama iyi bir eğitimin ille de dört yıl süreceği kabulünü irdelemekti. Niye üç ya da beş yıl değil de dört yıl? Saptayabildiğimiz kadarıyla, bu konularını ne kadar yaydığımızla ilgili bir durumdu. Öyle okullar saptadık ki yurt dışında, bizde beş yılda tamamlanan programı iki yılda verebiliyorlardı. Bu okulların müfredatını inceledik, nasıl yaptıklarını gördük.

Yaklaşık dört yıl ve neredeyse tam gün yurtiçi ve dışı araştırmaya girdik. Türk üniversitelerinin dağılımlarını inceledik. Saptadığımız şudur: üniversite müfredatı ekonomik gereksinimlerle örtüşmüyor. Bir örnek, “uluslararası ilişkiler” fakülteleri. Bilkent, Boğaziçi, ODTU dahil, ülkede en az bir düzine üniversite mezun veriyor. Çoğunun ücreti 15-20 milyon YTL. Uluslararası ilişkiler ne yapar? Yüksek düzeyde diplomat yetiştirir. Sonra? Dışişleri Bakanlığı kaç kişi istihdam eder? Onca diplomat adayı nereye gider, hele de Mülkiye gibi köklü bir kurum varken. “Çocuğumuz Bilkent’te uluslararası ilişkiler okuyor” diye anneler pek müftechir ama çocuğun halkla ilişkilerci olmaktan başka şansı yok. Hasılı, dört üniversite mezununun üç tanesi kendi sahasında iş bulamıyor. 750 gençten, kendi mesleğini yapanların sayısı bir elin beş parmağını geçmiyor. Oysa, nüfusumuzun %56’sı 20 yaşının altında. Hiçbir erkek, evine ekmek götüremeyen genç bir adam kadar öfkeli olamaz. Bu böyle giderse, bugünün Kandil dağı yarın Erciyes’idir.

Öyleyse kalkalım, işin bir ucundan tutalım. 21’inci yüzyılı göğüsleyebilecek nitelikte gençler yetiştirelim. Çocukların hedeflerini saptamalarına yardımcı olalım. Boynu bükük Anadoluluk garipliğini kıralım. Bunu da İstanbul’da, Ankara’da değil, yerinde, İç Anadolu’da yapalım. Endüstri ve ticaret belkemiği “temel eleman” yetiştirelim; iki yılda yetiştirelim. Kendi sahalarında iş bulacaklarından da emin olalım. Böylece, “Büyük Kapadokya” dediğimiz bu beş vilayeti (Kayseri, Nevşehir, Niğde, Aksaray, Kırşehir) ele aldık. Ekonomik durumlarını inceledik. Milli gelirleri Türkiye ortalamasına yakın, fakat hepsi göç veriyor. Göç gelen çocukların izini sürüyorsunuz, bu da sizi başta İstanbul büyükşehirlerdeki gaspçılara, tinercilere getiriyor.

Müthiş bir adam, Doçent Yusuf Erbay var; o yıllarda Nevşehir Valisiydi, şu anda Yalova Valisi. Birara TOBB’nin Genel Sekreterliği de yaptı. Belki tanırırsınız. Onunla oturduk, Bölge kalkınma planlarını inceledik. Beş vilayetin sürdürülebilir kalkınma dinamiklerini saptadık. Böylece, 19 bölümlük bir yüksekokullar zinciri yapmamız halinde, dış göçü önlemekte ciddi bir katkı yapabileceğimizi kestirdik. Turizm başat gelir kaynağı olabilecek potansiyeli haiz olunca, aşçılık, rehberlik gibi hizmetlerle başladık, bunlara restorasyon, organik tarım, banka sigorta gibi bölümler ekledik. Derken at antranörlüğü ve at

işletmeciliği programlarını açtık. Yeri gelmişken, “Kapadokya” kelimesi aslında “Katpatuka”dan gelir. “Güzel Atlar Ülkesi” demek. Kelimenin aslı Farsça, zannedildiği gibi Yunanca değil. Kırşehir’de Japonların yaptığı kazılarda çıkan fosiller yabancı atların belki ilk ıslah edildikleri yerin Kapadokya olduğunu gösteriyor. Nitekim, bölgemizde yılkı atları var.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Hâlen yılkı atı?!

Alev ALATLI- Evet efendim hâlen yılkı atı sürüleri. Öte yandan, bakıyorsunuz, bir yarış atı milyonlarca dolar. Hayvanın dışının temizlenmesi bile bir problem. Kim temizliyor biliyor musunuz? Bir Fransız veteriner hanım minibüsüne atlayış, ta Fransa’dan kopup geliyor, at başına 2000 doları alıp götürüyor. 10 tane at olursa 20 bin dolar alıyor. Bir ay Türkiye tatili cabası. Bizim çocuklarımız işsiz. Öyleyse? Öyleyse madem atlar da burada, biz bu çocuklara bu mesleği öğreteceğiz.

Derken, Nevşehir Tuzköy Türkiye’nin üçüncü büyük hava limanı - Hocam çok iyi bilir- ama personel sıkıntısı var, büyük şehirlerden ithal ediyorlar. Onlar da ilk fırsatta kaçıyorlar. Yer işletmesinden bahsediyorum, pilottan değil. Peki, biz bir tane de sivil havacılık işletmesi programı kuramaz mıyız? Kurarız.

Hasılı, böyle böyle büyüttük. Bölgede danışmadığımız CHP’li, SHP’li, Refah’lı (o zamanki), ANAP’lı belediye başkanı, örgüt başkanı, Ticaret odası, sanayi odası başkanı kalmadı. Ortaya çıktı ki, mesela, “bağcılık-şarap teknolojileri” programı şart. Türkiye’nin en iyi üzümlerini yetiştiriyorlar. Üzüm kadar da kendini değer olarak katlayan bir başka bitki yok. Hadi o zaman Bölgenin “Emir” üzümü nedir ne değildir araştırmaya başladık.

Türklerle ilgili bir tesbitim var; o da şu: Bizimki kadar yardımlaşan, bilgi yardımı yapan bir millet yeryüzünde yok. Bugüne kadar, birisine gidip de, kardeşim, sen şu alanı biliyorsun, bide de öğret deyip de yardım almadığımız kime ama kimse olmadı. Uzmanlarından mutlaka yardım aldık. Şimdi “şarap” konuşuyoruz değil mi; Türkiye’de bu konuyu bilen kim diye arıyorsunuz ve buluyorsunuz. Mutfak sanatlarının, aşçılığın, -artık ona “Culinary” diyoruz- en iyisi kim diye araştırıyorsunuz. Bakıyorsunuz ki, İstanbul Borsa’nın 21 yaşındaki gencecik oğlu Umut, New York’tan yeni gelmiş. Umut, sen gelsene bakayım buraya, sana New York’ta, Fransa’da ne öğrettiler oğlum diyorsunuz. “Geleyim Hocam” diyor, elinde ders notları geliyor. Oturup müfredatı birlikte yapıyorsunuz. Böylece bütün müfredatları, -ki şu anda 16 bölüm var- o alanın en iyisi kimse onunla yaptık. TAV (Sivil Hava), devreye girdi yardım etti, buradaki Daire yardım etti, İstanbul Hazerfan Hava Alanı yardım etti, Türk Hava Yolları yardım etti. “Yardım etti” derken, yanlış anlamayın, bu para yardımı değil, “bu

iş şöyle yapılır” şeklinde mentorluk. Akıl hocalığı. Bilgiler böylece toplandı toplandı, ben bunları kolumun altına aldım, rahmetli Bener Cordan’a ve Kemal Gürüz’e, -Gürüz’ü önceden de tanıydım- siz benimle bir çay içsenize dedim. “Ofise, YÖK’e gel” dediler. Ofise gelmem, dışarıda bir yerde bir akıl danışacağım dedim. Geldiler, çay içilen bir yerde oturduk. Siz YÖK’sünüz değil mi dedim. “YÖK’üz” dediler. Biz şöyle bir şey yapmak istiyoruz diye planları masanın üstüne açtım ve şu şöyle, şu şöyle, şu şöyle diye anlattım. “Finansmanı ne yapıyorsun” dediler. Biz, bölgede atıl olan, kullanılamayan, restorasyon isteyen binalara talibiz, tek bir bina ne alacağım ne yapacağım, çünkü, senelerini yurtdışında geçirmiş ve imrenerek, kıskanarak geçirmiş birisi olarak öyle bir kampüs istiyorum ki, bu kampüs Oxford, Heidelberg gibi olsun dedim. “Restorasyon, bina yapmaktan daha pahalıya mal olur” dediler. Hayır olmaz dedim.

Çok sevdiğim, çok yakın arkadaşım Maltepe’den rahmetli Erkut Hocam, “ben oradayım, bütün öğrencileri getiririm, röleleri çıkarırız, Allah kerim” dedi. Öyle mi Erkut dedim. “Tabii yahu, deli misin? bu işin en pahalı tarafı rölövesidir, bilmem nesidir” dedi. Ne kaldı? Çimento kaldı. Ben bu çimentoyu bulmaz mıyım; alt tarafı 5 ton çimento. Bulduk da. İnsan bir başka psikolojiye giriyor. Bu hissi tanırırsınız; kendiniz için isteyemiyorsunuz ama böyle bir amaç için isteyebiliyorsunuz. Hatta, vermeyeni de dövecek hâle bile birebiliyorsunuz. “Niye vermiyormuşsun, ver, ne yapacaksın sen onu? işte buraya bunu yapıyoruz” diyebilecek kadar acayip bir güç geliyor insana. Bu arada YÖK’ü de haberdar ediyorsunuz tabii. Onlar haklı olarak kaygılanıyor. Bu defa da biz Japonya’nın kömürü mü vardı, demiri mi vardı diye başlıyoruz. Tabii, bütün bunları bölge insanıyla birlikte kotarıyoruz. Sen git filancayla konuş, ben filancayla halleşeyim gibi paslaşıyoruz.

Rusların “beş kopeklik” diye bir lafı var; biz bunu okulda pelesenk ettik. Hem Çarlık Rusya’sında, hem Bolşeviklerden sonra işçi sınıfıyla sanatçıları birbirinden ayırmışlar. Yalnız, sanatçılara buluş yapan bilim adamlarını da katıyorlar, ona da sanatçı diyorlar. Ayırım da şöyle: Bir işçi bir ay maaşını almasın çeker gider, fakat bir sanatçı, o iş bitsin diye, bırak beş kopek almayı, üstüne beş kopek veren adamdır. Bizim filmciler anlatırlar; bir prodüktörün parası kalmayınca en son yönetmen gidermiş. İlk kaçanlar set işçileri, sonra ışıkçılar, sonra oyuncular. Ama, filmi ille de yapmak isteyen adam, sonuna kadar kalan adam oluyor. Biz de aramızda karar aldık; kiminle dayanıştıysak, okulu projeye inanacak, emeğini esirgemeyecek ise gelsin diye. İnanır mısınız, nakti yardım da bile, bir bakın, beş kopeklik mi değil mi diye konuşur olduk. YÖK’e bunları böyle anlatıyoruz, rahmetli Bener Cordan döndü, “kız, farkında mısın, -böyle de konuşuyor- sen köy enstitüleri diyorsun?!” Benden cevap, “Hocam, bak, ben demedim, benim ağızdan köy enstitüleri lâfı çıkmadı, sen

söylüyorsun.” Hayır, köy enstitüsü diye birisi takacak diye de korkuyoruz. “Bu senin lafın, bizim değil!” diye ön alıyoruz. Oysa, rahmetli bir tarafla da haklıydı; çünkü, biz, bizimle beraber 1800 kişilik, -Hocam bahsetti- köydeyiz. Böyle olunca, -afedersiniz- tuvaletler bile mesele oluyor, çünkü kanalizasyonu bile dörtte bir arttırıyoruz. Bu durumda kaş yapayım derken göz çıkarmamak için ne yaparsınız? Herkesin korktuğu Anıtlar ve Koruma Kurumuna gidirsiniz! Biz, öyle yaptık. “Kardeşim, biz böyle böyle yapıyoruz, köyü perişan etmeden nasıl yerleşeceğimizi bize anlatın,” dedik. Dedğim gibi, Türk olur da yardım etmez mi? Hemen devreye girdiler. Türkiye’nin en iyi restoratörlerini, milyonlar dökseviz gelmeyecek hocalarını topladılar. Sempozyumlar düzenlediler. Neyi nasıl yapabileceğimizi onlardan öğrendik. Halâ da beraberiz.

Hedefi yüksek tuttuk. Kapadokya myo’dan mezun olacakların dünyanın herhangi bir ülkesinde çalışacak donanıma sahip olsun istedik. Bu diğer derslerin yanında iyi yabancı dil demek. Ruslarla ilişkilerin yumuşamaya başladığı senelerdi. Yaradan’a sığındık, Abdullah Gül o zamanlar Dışişleri Bakanıydı, ona gittik. Bahsettiğim tarih 2004’ün sonu. Başbakan da o günlerde Putin’e gidecekti. Projeyi anlattık. Rusya’dan uzman getirmek -kaliteleriyle mütenasip olmayacak kadar ucuzdular çünkü- öğrencilere Rusça öğretmek istediğimizi söyledik. Bizim oradaki toprakta kanser vardı, meselâ, Amerika’dan uzman 240 bin dolara geliyorsa, Rusya’dan 12 bin dolara geliyordu. Üstelik, Ruslar bizceleyn kalender insanlar. Abdullah Bey’e sivil toplum örgütü sıfatımızla gittik, devletle Rusya ile ilişkiler hususunda paslaşmak istediğimizi, bize bir yol verirlerse Rus üniversitelerinden hoca getirtmek istediğimizi anlattık. Elbette ki devletin âli menfaatlerine koşut olarak. Kulakları çınlasın, “böyle bir sisteme girebilir miyiz, ne dersiniz, Sayın Bakan?” dediğimizde, durdu durdu, “Allah derim, ne derim?” dedi, “Çok da iyi olur!” dedi. Peki, nasıl yapalım? Bir rapor hazırlayalım, Başbakana sunalım. Kendisi Rusya’ya gidiyor, gerekli yerlere iletir. Raporlar yazıldı, gene eş dost arkadaş sayesinde Rusça’ya çevrildi. Başbakana sunuldu. Neticede, Başbakan Erdoğan ile Başkan Putin, içinde bizim de maruzatımız olan rapor üzerinde el sıkıştılar, iyi mi? Biz bu arada döndük, Tataristan’ın Kazan Üniversitesinden, -ki, Atatürk’ün 1925’te İstanbul Üniversitesini kurarken Zeki Velidi Togan’ı filan getirdiği okul orası, müthiş- iki okulla ve Moskova’nın 35 bin kişilik RMat Turizm Üniversitesiyle, -o okul, yurtdışına gidenlerin de yüzde 40’ını kontrol ediyor, Rusya’da o kontroller hâlâ var, haberiniz ola- anlaşmalar imzaladık. Ruslar, Kapadokya’ya gelip gitmeye başladılar. Bu arada da YÖK’ün başına Teziç geldi. Bu defa, projeyi ona anlattık. Onunla da bir sorun olmadı. Bunlar güzel insanlardı; Bener Ağabey de öyleydi, Teziç de öyle.

Hayatta şunu keşfettim: Gizli ajandanız olmayacak, bir şeyleri kendinize kırpamayacaksınız. Kimseyi aptal yerine koymayacaksınız. Bu söylediklerime

sadık kalabiliyorsanız, meselenizi açıkça dillendirebiliyorsanız, her zaman sonuç alıyorsunuz. İyi bir eğitim alacak kadar talihliyseniz, devlete çalışmıyorsanız, politikadan uzaksanız kendi çapınızda birşeyler yapmanız gerekiyor. Ya da, söylenir söylenir oturursunuz ki, son tahlilde hiçbir işe yaramaz.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Devlette çalışanlar ne yapsınlar efendim?

Alev ALATLI- Yardımlaşacaklar.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Bu bağlamda benzer bir şey nasıl olur diyorum.

Alev ALATLI- Yardımlaşmayla olur, Nurettin Hocam. Yardımlaşarak ve kim ne derse desin doğruları görmeye çalışarak. Entellektüel müteahhitlik yaparak. Hayalleri gerçekleştirmek için somut adımlar atarak olur. Anlamayanlar, anlamak istemeyenler, hatta baltalamaya kalkışanlar hep olacaktır. Ben bu yaşında şunu öğrendim: Artık insan idare etmiyorum. “Haddini bilmeyene haddini öğretmek, yoksula esvap girdirmekten sevaptır” diye bir söz vardır. Nicedir, bu sözü şiar edindim. Mantıksız, kötü niyetli, tembel tiplerle işim olmuyor. Bir de tabii parametreleri sorgulamaktan kaçınmamak lâzım.

Başta ekonomi sosyal bilimlerin tümü varsayımlar üzerine bina edilirler. Söz konusu varsayımlar da hemen her zaman Batı toplumlarının kendi insanların davranışlarından yola çıkan varsayımlardır. Örneğin, liberal ekonominin varsayımı homo economicus’tur da, bizim insanımız bu tanıma ne kadar uyar? Homo economicus, komşusunun haczedilmiş eşyasını satın almaktan, efendim, kaçak elektrik kullandığını ihbar etmekten çekinmeyendir. Komşusunun parası pulu olmadığını, çocuklarının soğuktan donduğunu bilse de kaçak elektrik sobasını ihbar etmeyi görev bilendir. Bir de bizim insanımıza bakalım; homo economicus olabilir mi? Kapitalizmin temel varsayımı hatalı olunca model işler mi? İşlemeyecektir. Şu halde, bizimki, -tabirimi mazur görün- çakma kapitalizm olacaktır. Birbirimizin gözünü oymayacaksak, oyamıyorsak, çakma kapitalizme razı olmak durumundayız.

Şimdi söyleyeceğimi siz benden iyi bilirsiniz. Devlet Planlamadayken, sık sık rekabet anketleri yapardık. Anketler posta ile gönderilir, firmaların cevaplamaları istenirdi. Sanıyorum, Niğde’dendi, Ticaret Odasından, bize “Ayıptır, böyle şey sorulmaz! Biz burada birbirimizle kardeş kardeş geçiniriz, ne rekabeti” mealinde mektuplar geldi. Nasıl hoşuma gitti, anlatamam. Günlerce elimde gezdirdiydim, “Bakın, homo economicus değiliz derken bunu söylüyorum” diye. “Rekabet” sözcüğünün içinin doğru, daha doğrusu bizim anladığımız gibi doldurulması lâzım.

Bu ülkede rekabet yok muydu? Elbette, vardı. Arastalarda üreticilerin pabuçları dama atılırdı. Rekabet, kaliteye dönük rekabetti. Yeri gelmişken, biz öğrencilerimizi mezun ederken kuşak bağlıyoruz, Ahi geleneğinde. Meslek yüksekokuluyuz ya, hocaları icazet vermiş oluyor. Öte yandan, Kapadokya myo olarak biz kendimizi hiç tahmin etmediğimiz vahşi bir rekabetin içinde bulduk. Meğer, dersaneler yüksekokullarla doğrudan bağlantı içinde, daha doğrusu onların pazarlama bölümleri gibi hareket ediyorlar. Rehber hocalar, içecek plasiyerleri gibi, diğer okulların önlerini kesiyor. Nurettin hocama da arzettim, bu durumu kamuoyuna maletmemiz, sizin kurumunuzun dikkatine sunmamız gerekecek. Devasa bir sektörden bahsediyoruz. Okura hediye vermek basına yasakken, dersanelerin öğrencileri dizüstü bilgisayar, tatil hatta otomobille cezbediyor olmaları kapitalist anlamda da etik değil.

Bilimin temel varsayımlarını sorgulamaya başladığınızda, ustalarını rahatsız ediyorsunuz. Gözleri buz kesiyor. Yardım şöyle dursun, neredeyse deli muamelesi görüyorsunuz. Bakmayın, üniversite en muhafazakâr kurumlardan birisidir. Herneyse, yüksek lisanstan sonra baktım içime sinmiyor, bari düşünce biçimlerini öğreneyim diye felsefeye geçtim. Ne var ki, yine pozitivistlerin içine düştüm, yine paradigmaları soruluyorum. Kâbuslar görüyordum, o kadar sıkıldım. Hadi, en baştan, medeniyet tarihinden, düşünce tarihinden öğreneyim. Bilim tarihine yöneldim. İnsanlar matematiği nasıl düşündü; bunun peşine düştüm ve ne Pitogoras kaldı, ne Russell. Oradan fizik, astronomi tarihi derken, bir baktım, bu işin başı-sonu “ilahiyat.” Hadi, Yahudilerden başlayarak ilahiyatı; Arap Yarımadası. Batı eğitiminin inkâr edilemeyecek faydası, insana neyi, nasıl öğrenebileceğini öğretmesi. Çok faydasını gördüm. Ancak, bir noktaya geldim, Türkiye’ye dönüp işin sonunu getirmem, yani İslâmiyeti öğrenmem gerektiğine karar verdim.

İslâmiyet Amerika’da öğrenilmezdi. Aslında Pakistanlılar filan vardı ama Türkiye’nin kendine özgü bir İslâm anlayışı olduğunu hissediyordum. Nitekim, Mısır’da kaldığımda büsbütün ikna oldum ki, “Türk-İslâm sentezi” diye bir olgu var. Nasıl bir örnek vereyim? Esmâül Hüsna: Allah’ın 99 ismi. Kâhire’deki dostların mesela Allah’ın “Kahhar,” “Cebbar,” gibi isimlerini rahatça ve sıklıkla kullandıklarını, oysa benim meselâ “Kahhar” sıfatıyla Allah’ı neredeyse bir araya getiremediğimi gördüm. Hani, neredeyse birisi “Kahhar Allah” dese, “estağfurullah, ne Kahhar’ı canım, olur mu, Rahman’dır, Rahîm’dir” diyeceğim. ki, bu bana özgü bir tepki de değil.

Bizim dünya görüşümüz hep iyiden yana olmuş. Niye diye dönüp baktığımda, işin ucunun Şamanizm’e uzandığını gördüm. Şamanizm, bizim mitolojimizdir. Yunan mitolojisinden farklı olarak, bizim miteolojimizde tanrılar insanlarla kavga etmezler. Zeus’un ateşini çalan Promete gibi

cezalandırılmazlar. Tersine, bizde Ülgen yeryüzüne iner ateş yakmasını öğretir. Bu sevecen ilişki, İslâmiyetin üzerine çok iyi oturmuştur. Keza edebiyatımız da sükunet edebiyatıdır, yakın senelere kadar tasvir ve sükunet temelinde gerçekleşir.

Bir Katılımcı- Trajedi yok.

Alev ALATLI- Yoktur, trajedi yoktur, kavga yoktur. Trajedi, birey varsa trajedidir; bütünde trajedi olmaz. Bizim hamurumuzda olan bu bilgi döndü dolaştı Kuantum fiziğinin verileri olarak döndü geldi. Kuantum Düşüncesi, Fuzzy ya da Saçaklı mantık, bunlar bizim içsel bilgilerimizdir. Bir başka toplantıda bunları açarız, eğer ilgilenirseniz.

Gazi Üniversitesinin bir araştırmasına göre, -3 sene filan oldu- 2-2 milyon 200 bin gibi kemiksiz okur olduğu ortaya çıktı. “Kemiksiz okur”dan kasıt, bu, “satış” değil de, kitaptan satır okuyacak kadar iyi tanıyan okur. Bu, Türkiye için çok büyük rakam, bir yazar için çok büyük bir rakam. Bu bana, bir sürü değişik şeylerin değişmeye başladığını söylüyor.

Şimdi üç grup okurum olmaya başladı: Bir grup, “Orada Kimse Var mı” dörtlüsü bir grup; ikincisi, “Schrödinger’in Kedisi”, ki fen bilimlerinden gelen okur, matematikçiler vesaireler burada çok iyi oluyor. Fizik derslerinde kuantum fiziğini anlatmak için bu kitabı okutanlar var (İstanbul Üniversitesi gibi); “alın şunu okuyun, sonra konuşalım” diye bunu götürebiliyor. Üçüncü bölüm de, Ruslar oldu. Ondan sonra, “bu adamlar ne yapıyorlar” diye aklımı fena hâlde Ruslara taktım; çünkü, mühendisliğinin bu kadar burnunun üstüne düşmesi korkunç bir şey. Bir köylü toplumu alıyorsun, 70 yılda Hightech imparatorluğa çıkarıyorsun, 5 yıl içinde mahvediyorsun ve koskoca ülkeyi 13 adama pay ediyorsun, kalın kalın ortada onlar geziniyor, Abramoviç’ler, şunlar bunlar, -biliyorsunuz- Chelsea’yi satın almaklar, odur budur; bu beni çok ilgilendirdi. Bu sefer Rusya’ya girdim. Yaptığım en akıllıca iş olmuş, çünkü Türkiye’yle çok kıyas imkânı oldu, ayna tutar gibi oldum. Tabii, bu arada da deli okul... 5’ten şimdi 16 bölüme çıktı. İnanılmaz güzel oldu. Mesela borsa-finance veriyoruz. Bankalardan biriyle anlaştık; öğrencilere 100’er bin liralık sanal hesap açtılar. Çocuklar internet üzerinden sanal borsa oynuyor. Hocaları gelip öğretiyor, bunlar da oynuyorlar. Çocuklar, görmelisiniz. Birinci elden iş.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Oynamaları biraz riskli ama.

Alev ALATLI- Ne diyeyim; sanal. Bütün terminolojiyi öğreniyorlar. Keza “atlar” öyle oldu. Bankacılık-sigortacılık çok iyi gitti. Niye?

Haberin olsun Hocam; bizim bölgede önümüzdeki 5 sene içinde 13 bin tane bankacıya ve sigortacıya ihtiyaç olacak. 13 bin tane çocuğu İstanbul’dan,

Ankara'dan getirirsen olmuyor; zaten kaçıyorlar. İstanbul'dan, Ankara'dan oralara çocuk gelemiyor, olmuyor; bankacılar filan çok şikâyetçi. Şimdi biz onları yetiştirip yetiştirip onları o taraflara koyuyoruz.

“Bağcılık teknolojisi” derken. Bunu da anlatayım da sizi rahat bırakayım. Şarap ve teknolojisinden ne anlarım? Bağdan hiç anlamam. Ne yapacağız bu işi, bilen var mı diye baktık. Herkes bir telden çalışıyor. Ziraat fakülteleri de iyi değil. Dediler ki, “California’ya bak, çünkü California Fransızları alt etmek üzere, bir bildiği var.” İnternette bir siteye girdim, okurken, “bu adam Türk” diye içime bir şey doğdu. İngilizcesi de Türk. Arkadaşlara ben bu adamdan yardım isteyeceğim diyorum, “Allah Allah, otur oturduğun yerde” diyorlar. Ben yine de yazdım ama Türkçe. “Efendim, ben Alev Alatl, bilmem ne bilmem ne, Kapadokya’da şöyle şöyle, böyle böyle, bana öyle geliyor ki siz Türksünüz, Türkseniz bu mektuba cevap verin” diye gönderdim. 24 saat geçti, geçmedi, cevap geldi: “Benim adım Armagan, -çünkü 40 senedir orada- evet, haklısınız ben İzmirliyim, evet buradayım, evet bu vadiyi Nepa vadisindeki DeAgostinni’lerden aldım, ben geliyorum Türkiye’ye zaten 2 ay içerisinde, çok memnun olurum yardım etmekten, bu harika.” Böyle konuşuyorum, çünkü Türkçesi gitmiş, adam 40 senedir orada. Hakikaten Armağan bey gelmedi mi?.. Dağ taş dolaşp, “bu öyle olmaz, böyle olur, o üzümleleri bırakın, aha üzümünüz de Emir” demedi mi! Ona da bir sevindik, çünkü bizim orada dağ taş Emir. Ne yapacağız o kadar Emiri? Başka parlak bir şey söyledi; “siz Kapadokya’da şaraptan vazgeçin, şampanya yapın” dedi. Bilene soracak, başarıdan öğreneceksin! Meğer, bizim oranın üzümü şampanya için harikaymış. Şimdi, önolog getirtebilmek için para arıyoruz. Şarköy’de bir devlet meslek yüksekokulu müdürü var, onunla paslaşmaya başladık.

Türkiye-içi Erasmus yapmak istiyoruz. Yani, biz öğrencimizi bir sömestr Şarköy’e yollayalım, Şarköy’deki Antalya’ya gitsin, Antalya’dakini Erzurum’a gönderelim, döndürelim, kredileri sağlam turalım, diploma verelim. Bunu yaparsak, birinin iyisinden ötekisi faydalanır, ötekinin iyisinden bu faydalanır, vasatı yükseltiriz. Bizim boynu büyük çocuklarımızı yüreklendiririz.

En son yaptığımız şu; kızımın geçen sene Amerika’ya gidip imaj sertifikası alan Rana Özşeker diye bir arkadaşı var, -genç, çok hoş bir kadın- gel bakalım, sen bu çocuklara imaj öğret diye onu çağırdık. “İmaj” dediğim ne? Mülakatta ne yaparsın, CV nasıl yapılır, giyim kuşam. Ne giyersin, nasıl giyersin. Yetmedi, İnsan Kaynakları uzmanlarıyla temasa geçtik. İnsan Kaynaklarının bir derneği var, 331 üyeli. Onları davet ettik, geldiler. İnsan Kaynaklarının kendi yöntemleri var. Bunlardan birisi de bir test. Yetenek ve huy ölçen bir test. Bu testi niye bize vermiyorsunuz, çocuklarımızı çalıştırdık dedim. “Veririz Hocam, kimse istemedi ki” dediler. Şimdi IK’cılar ders yapar

gibi, test yapıyor çocuklara. İnanılmaz bir hadise olmaya başladı. Selçuk adında sūfî bir bilgisayar hocam var, bir deha. Otururken gözlerini hiç ayakkabısından ayırmayan muhafazakar bir genç adam. Selçuk hoca, Rana hanımın derslerine girdi, sonra da “Hocam, bir şey soracağım” diye bana geldi. “Hocam, bana ömrüm boyunca kimsenin gözünün içine bakmamam öğretildi, Rana hocayı dinlersek şayet, benim bütün bunları yapmam lazım, bu nasıl olacak” dedi. Bakar mısınız? “Selçuk’çuğum, bunlar sana, ille de uygulayasın diye değil, iş aleminde ne döndüğünü öğrenesin diye öğretildi, ister al ister bırak, gerektiği zaman kullan, kılığından kıyafetinden dolayı ofsayta düşme” dedim. Şimdi artık binicilik derslerini de tüm okula açtık. Mezunlarımızın fazladan becerileri olsun istiyoruz. Sharon Stone’nin bacağı 1.5 metre, yanında bizimkiler kısacık duruyor. Bari spor yapsınlar da güçleri yerinde olsun diye spora yönlendiriyoruz.

Vallahi, benim böyle bir serüvenim var. Bunu böyle size sunmaya çalıştım. Allah’a çok şükür Okulu bu yıl yüzde 90 doldurduk, çocuklarımız işsiz kalmadılar. Nitekim çok da güzel Rusça öğreniyorlar.

Bütün bu konuşmamın rüşveti olarak da hepinizi okula davet ediyorum. Gelin görün içiniz açılsın. Başka da bir şey istemiyorum.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI- Mustafapaşa demiştik değil mi efendim?

Alev ALATLI- Evet efendim, Ürgüp/Mustafapaşa (4.5 kilometre.) Kampüs büyüdü, şimdi Avanos’ta da bir yerimiz var. Orada da takı öğretiyoruz. Ona da Türkiye’nin en büyük gümüş kuyumcusu Akgün hamisi oldu. Makinalar getirdi. Süleyman bey, çok hoş bir adam. Allah iyiliğini versin. Çocuklara kakma öğretiyor. Montörlerin üstüne taş koyma işi meğer çok para kazandırıyormuş. İşte böyle hali pürmelâlimiz. Buyurun gelin.